

SNERYDNINGEN MÅ IKKE ENDE PÅ GLATIS

/ Side 8

LÆS OGSÅ

**Agro Intern Weekend:
Ny viden og nye venner**

/ Side 4

**Ny formand i Den Grønne Gruppe:
"Vi bevæger os kun fremad ved at
arbejde sammen"**

/ Side 6

**Jens dyrker kongefamiliens
kålhoveder**

/ Side 12

INDHOLD

- 03 Leder, Villiam Andersen
- 04 Agro Intern Weekend: Ny viden og nye venner
- 06 Ny formand i Den Grønne Gruppe:
"Vi bevæger os kun fremad ved at arbejde sammen"
- 07 Gode aftaler omkring kaffebordet
- 08 Snerydningen må ikke ende på glatis
- 10 Camilla baner vejen for mere bæredygtighed
- 11 OK24 – krav giver indflydelse
- 12 Jens dyrker kongefamiliens kålhoveder
- 14 Kort nyt
- 16 Aktivitetskalender

GRØNT

6/2023 (47. Årgang)
ISSN 2246-2805

GRØNT er Danmarks største fagmagasin for den grønne branche. Magasinet udkommer 8 gange om året og udgives af Det Grønne Repræsentantskab, Rymarken 4, 8210 Aarhus V.

REDAKTION

Ansvarshavende redaktør:
Thomas Møller, 3F Aarhus Rymarken
thomas.moller@3f.dk
Telefon: 21 47 77 67

Redaktionsudvalg:
Line Bjørndal, 3F Odense GOPS
Villiam Andersen, 3F Holstebro
Karina Bossen, 3F BJMF
Kim Gulbæk, 3F Aarhus Rymarken

Magasinet er uafhængigt af 3F og Det Grønne Repræsentantskab, og artikler i bladet afspejler ikke nødvendigvis repræsentantskabets eller 3Fs holdninger.

LAYOUT & TRYK:

Stibo Complete – stibocomplete.com

FORSIDEFOTO: Morten Herlev

OPLAG: 1. halvår 2023: 11.000

DEADLINE FOR NÆSTE UDGIVELSE: 23. oktober

IDÉER TIL ARTIKLER

Har du et forslag til en artikel eller et indlæg, så kontakt en af vores to journalister:

Maibrit Jürs
redaktion@dengronneportal.dk
Telefon: 30 31 31 46

Morten Herlev
redaktion@dengronneportal.dk
Telefon: 26 77 18 59

ANNONCESALG

Stibo Complete
Jette Sterndorff-Jessen
Telefon +45 76 10 11 47
jsje@stibo.com
stibocomplete.com

ABONNEMENT

GRØNT udsendes til 3F-afdelinger med kollektivt abonnement samt eksterne abonnenter og brancheorganisationer indenfor den grønne branche. Et abonnement koster 85 kr. om året.

VIL DU TEGNE ABONNEMENT?

Så send en mail til redaktion@dengronneportal.dk

3F-afdelinger med kollektivt abonnement:

Sjælland og Bornholm: BJMF, Bornholm, Frederiksborg, Frederiksværk-Frederikssund, København, Midt og Østsjælland, Nordøstsjælland, Storebælt.

Jylland: Als, Bjerringbro-Silkeborg, Esbjerg, Fredericia, Holstebro, Midtjylland, Randers, Ringkøbing-Skjern, Skiveegnen, Vest, Aalborg, Aarhus Rymarken.

Modtager du ikke GRØNT, så kontakt din lokale 3F-afdeling.

Skælder du også smeden ud?

I stedet for at skælde ud på 3F burde arbejdsgivere, der bliver præsenteret for en lønsag, give deres ansatte en undskyldning.

VILLIAM ANDERSEN
3F Holstebro

Overskriften er en udtalelse, jeg tit bruger i mit daglige arbejde som faglig sekretær på sager, der fortrinsvis er tilknyttet de grønne arbejdspladser.

Derved er det jo som regel de uorganiserede virksomheder, jeg fører lønsagerne imod. En lønsag kan løftes, hvis der i henhold til den underskrevne ansættelseskontrakt er sket et brud i det aftalte. Oftest er det en forkert sats af timelønnen eller manglende løn for de udførte arbejdstimer.

Når kravet er sendt afsted, er det nærmest som amen i kirken, at jeg efterfølgende får en meget utilfreds arbejdsgiver i røret, som føler sig forfulgt af 3F og beklager sig over, at vi på ulovlig vis nærmest bruger mafiaagtige metoder til at hive penge ud af en uskyldig virksomhed på et forkert grundlag. Og det på trods af at alle beviser på forkert lønsats og timeregistrering er både beskrevet og dokumenteret i det tilsendte krav.

Når han så efterfølgende er faldet til ro, er det så, jeg spørger ham, om han i en tænkt situation også ville skælde smeden ud hvis han sendte et krav nummer to på det beløb, du manglede at betale ham fra den oprindelige regning, smeden i første omgang sendte dig for veludført ar-

bejde. Burde det ikke være smeden, der havde ret til at være mest vred, da han jo ikke fik betalt det aftalte i første omgang?

Jeg får aldrig et svar.

Det, jeg vil sige med disse ord, er, at jeg både er ked og forbitret over alle de medlemmer, vi har, der nærmest ikke tør lade mig afsende lønkravet til deres arbejdsgiver af frygt for repressalier og skældud, samt frygten for en fy- ring.

Derfor vil jeg opfordre til solidaritet imellem jer kollegaer, hvis I har en sidemand, der har et lønkrav kørende mod jeres arbejdsgiver, eller hvis I nu er forældre til et ungt menneske, der lige er startet på arbejdsmarkedet. Hjælp dem nu til at forstå deres ansættelseskontrakt og hvad den indebærer af både forpligtigelser, men også af rettigheder.

Det er ikke dem, der skal være duknakkede, men derimod virksomhederne der burde være brødebetyngede og burde give en undskyldning eller i hvert fald en beklagelse for den forkerte løn.

Ny viden og nye venner

Praktikanter fra hele verden blev klogere på det danske arbejdsmarked og fik nyt, grønt netværk under den allerførste Agro Intern Weekend.

■ TEKST OG FOTO MAIBRIT JÜRS

Snakken går livligt på flere sprog, og der bliver grinet, udvekslet erfaringer og diskuteret ivrigt. 24 unge grønne praktikanter fra tre kontinenter er samlet til Agro Intern Weekend på 3F's kursussted, Smålandshavet i Karrebæksminde. Langt de fleste er fra Vietnam, men der er også praktikanter fra Brasilien og en enkelt ung mand fra Pakistan. Alle har de det til fælles, at de er i praktik indenfor det grønne område, gerne vil lære om danske arbejdsmetoder og drømmer om at rejse verden rundt.

– Jeg ville gerne opleve verden og udfordre mig selv, fortæller 26-årige Len fra Vietnam.

Hun er praktikant i 18 måneder på Schroll Medical, hvor hun lærer at dyrke cannabis til medicinsk brug. Len drømmer om at spare op, så hun kan åbne sin egen virksomhed i Vietnam.

– Jeg vil gerne kombinere jordbrug og turisme ved at købe en gård, hvor folk kan komme og lære om jordbrug ved at bo og arbejde, fortæller hun.

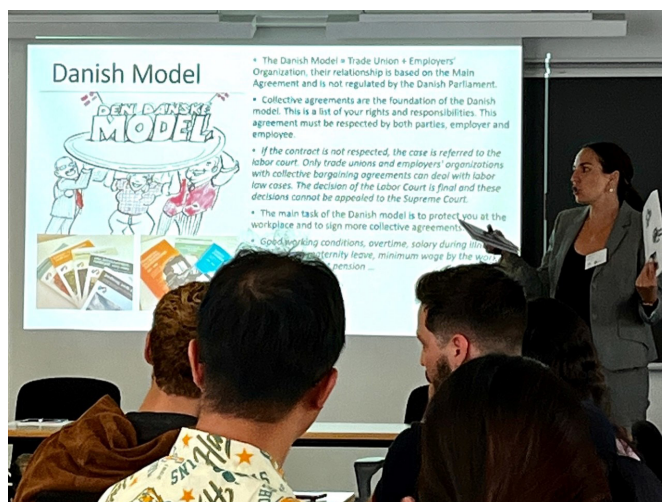
Et andet arbejdsliv

Der er mange forskelle på arbejdslivet i Danmark og i de unges hjemlande, og de unge praktikanter gisper i kor, da de hører om 37-timers arbejdsuge og fem ugers ferie.

Både løn, arbejdstider og ret til ferie er bedre i Danmark end i Vietnam, mener 26-årige Daisy fra Ho Chi Minh City i Sydvietnam.

Len, Duy og Daisy er alle grønne praktikanter fra Vietnam. De synes, det er både spændende og sjovt at være på Agro Intern Weekend.

Alla Navrotska underviser de unge praktikanter i den danske model. Alla kom selv til Danmark som praktikant og er nu projektmedarbejder i 3F Odense GOPS.

Men der er også kulturelle forskelle, og det har været en øjenåbner at opleve den danske kultur på arbejdspladsen.

– Alle er meget venlige og tager sig tid til at snakke. Også chefen. Det er fysisk hårdt arbejde, og det skulle jeg vænne mig til i starten, men man har også fokus på at have det godt. I Vietnam arbejder folk meget hårdt og glemmer at nyde livet, siger hun.

Hun arbejdede som lærer i Vietnam og havde egentlig et godt liv og en fin løn, men hun ville gerne prøve noget nyt.

– Da jeg hørte om muligheden for at komme til Danmark, greb jeg den straks.

Praktik som springbræt

For 24-årige Duy er praktikopholdet et springbræt til mere uddannelse. Før han rejste til Danmark, arbejdede han i sin families rismarker. Han er glad for at have lært en masse i Danmark og vil gerne bruge sin viden senere i sit arbejdsliv.

– I min familie arbejder vi mest med hænderne, og vi bruger simple teknikker. I Danmark har jeg fået en masse ny viden og lært at arbejde med maskiner, fortæller han.

Duy vil gerne læse biologi, når hans praktikophold slutter. Men det skal ikke være i Danmark, der både er for koldt og for langt

væk hjemmefra. Flybilletter er dyre, og Duy synes, 18 måneder i Danmark er lang tid uden at se sin familie.

– Jeg vil søge legat til et universitet i Thailand eller et andet land i nærheden af Vietnam, så jeg nemmere kan komme hjem og besøge min familie, siger han.

Ny viden og nye venner

Weekenden indeholder både oplæg om det danske arbejdsmarked og en tur til Gavnø Slot, hvor praktikanterne kan prøve kræfter med klatring og svævebaner i trætoppene. Det handler om at skabe netværk, så de står stærkere under deres praktikophold.

Gruppefoto af 24 glade praktikanter fra hele verden på Agro Intern Weekend på Smålandshavet

Praktikanterne er glade for at komme med på weekenden.

– Vi får god mad og lækre værelser, og så lærer vi en masse og får nye venner, siger Daisy.

De er alle enige om, at det er vigtigt at have et godt netværk, så man ikke føler sig helt alene.

– Det var lidt af et chok at komme til Danmark. Det var koldt, og jeg savnede min familie og venner. Men det hjælper at lære andre praktikanter at kende og få nye venner, siger Len.

Praktikanterne bliver instrueret i klatring på Gavnø Slot, inden de bestiger trætoppene.

Et samarbejde for bedre praktikophold

3F og GLS-A er gået sammen om at styrke udenlandske praktikanter på det grønne område.

Det er første gang, Agro Intern Weekend afholdes, men det lader allerede til at være en succes. Praktikanternes weekend er blevet til et samarbejde mellem 3F og arbejdsgiverforeningen GLS-A. Begge organisationer ønsker nemlig at styrke de udenlandske praktikanter og give dem viden om det danske arbejdsmarked.

– Vi var enige om, at vi gerne ville gøre noget ekstra for de udenlandske praktikanter. Både for at sikre, at de får noget viden om den danske model og fagbevægelsen, men også for at give dem mulighed for at danne netværk med andre praktikanter, siger Karin Olsen, der er uddannelseskonsulent i 3F.

– Vi håber, at weekenden kan være med til at give dem en positiv oplevelse af at være praktikant i Danmark, siger

Stephan Vinther Petersen, der er kommunikationskonsulent i GLS-A.

Viden med hjem

De unge praktikanter kender ofte ikke meget til fagforeninger, når de kommer til Danmark, og de skal vide, hvor de kan hente hjælp, hvis de skulle få brug for det.

– En del af at give dem ordentlige vilkår, mens de er her, er, at de skal kunne få hjælp af 3F, siger Karin Olsen.

Samtidig er det målet, at praktikanterne får viden med hjem, som kan fremme arbejdsmarkedet i deres hjemlande.

– Gode arbejdsforhold er både til gavn for de erhvervsdrivende, medarbejderne og for hele samfundet, siger Stephan Vinther Petersen.

Stephan Vinter Petersen (GLS-A) og Karin Olsen (3F) er initiativtagere bag Agro Intern Weekend. De håber at kunne gentage succesen

"Vi bevæger os kun fremad ved at arbejde sammen"

Allan Busk fra 3F Aalborg er ny formand i Den Grønne Gruppe fra 1. november. Han ser tillidsrepræsentanterne som nøglepersoner i jagten på nye medlemmer – og så rækker han hånden ud til de øvrige rigtige fagforeninger på de grønne områder.

■ TEKST OG FOTO MORTEN HERLEV

Da GRØNT's udsendte møder Allan Busk en dag i september, har han stadig fødderne plantet i den nordjyske muld. Vi mødes på hans kontor hos 3F Aalborg, der er godt fyldt op med nordjyske indtryk. På en skabslåge bag ham hænger en 3F-sponsoreret sportstrøje fra Nørresundby Forenede Boldklubber, og på væggen bagved hænger et diplom, som fortæller, at Allan Busk blev udnævnt til årets borger i byen Terndrup i 2004.

Men inden længe er det skiftedag. Så bliver kontoret i Aalborg skiftet ud med et kontor på Kampmannsgade i København, formandstitlen skifter fra formand i 3F Aalborg til formand i Den Grønne Gruppe – og huset i Terndrup bliver skiftet ud med en lejlighed på Nørrebro – i hvert fald i hverdagene.

"Der er ret stor forskel på min lille landejendom i Terndrup og så at skulle bo på 50 kvadratmeter på Nørrebro. Men jeg følte, at det var det rigtige tidspunkt, hvis jeg skulle prøve noget nyt. Jeg er sidste mand tilbage fra dengang, vi fusionerede 11 afdelinger til 3F Aalborg i 2005, og jeg kan godt mærke, at der nogle gange går lidt for meget "Allan" i den, når medierne skriver om 3F i Aalborg," fortæller Allan Busk.

Grønne fingre og hjerte

Selvom han i de senere år først og fremmest har været en markant formand i 3F Aalborg – og en populær byrådspolitiker i Rebild Kommune, så har Allan Busk grønne fingre. Inden han blev ansat i SiD og siden 3F, var han blandt andet medhjælper på en golfbane og skovarbejder, og sidenhen lavede han også en del anlægsarbejde. Og både i SiD og i de første år i 3F var hans fokusområde Den Grønne Gruppe.

"Mit hjerte brænder for det grønne område, og jeg synes, der er store udviklingsmuligheder. Vi har hele den grønne omstilling, som kan give branchen et løft. Og så har vi en landbrugssektor, der er under kæmpe udvikling. De små landbrug bliver til store fabrikker, og det giver bedre plads til, at vi kan få valgt nogle tillidsrepræsentanter derude," lyder det fra Allan Busk.

Han påpeger, at netop de tillidsvalgte er en af nøglerne til succes i hele Den Grønne Gruppe.

"Det er tillidsrepræsentanterne, der er helt ude blandt medlemmerne, så det er i første omgang dem, der skal sælge varen. Derfor skal vi arbejde benhårdt på at klæde dem godt på med de rette uddannelser. Og så skal de have et stærkt netværk. Jeg oplever, at folk bliver fulde af gejst, når de får mulighed for at mødes og udveksle viden og erfaringer. Det skal vi have noget mere af."

Samarbejde mod de gule

Allan Busk kommer ikke til København og Den Grønne Gruppe for at skabe en revolution. Men omvendt tager han en del med sig i bagagen, som han ser frem til at pakke ud og tage i brug:

"Jeg har altid været en mand med markante meninger, og jeg har været god til at få mine meninger ud. Og så har jeg jo en stor politisk erfaring og et stort netværk på Christiansborg, som jeg vil gøre brug af."

Det allerførste, han vil tage fat på, er at få styrket samarbejdet med de andre rigtige fagforeninger i de grønne brancher. Hans første møde bliver derfor med Fødevareforbundet, som ligesom 3F organiserer medlemmer inden for mejeribranchen.

"Vi er simpelthen nødt til at stå stærkere skulder mod skulder i kampen mod de gule fagforeninger. Her tænker jeg ikke bare på os i 3F, men på alle de rigtige fagforeninger i branchen. Derfor rækker jeg hånden ud mod NNF som det første. Det er kun ved at arbejde sammen, vi kan bevæge os fremad – sammen."

Blå Bog: Allan Busk

Privat. 57 år. Bor på nedlagt landbrug i Terndrup med sin kone gennem 32 år. Har tre døtre. Flytter til København i hverdagene fra november.

Fagligt. Valgt som tillidsrepræsentant på Galvaniseringen i 1996. I 1997 blev han næstformand for SiD Skørping og siden formand. I 2005 blev han formand for Den Grønne Gruppe i 3F Aalborg, og fra 2016 var han formand for hele 3F Aalborg.

Politisk. Socialdemokrat frem til 2013, men meldte sig ud og stiftede derefter Den Sociale Fællesliste og blev valgt ind i byrådet i Rebild Kommune. Her sad han, indtil han stoppede i foråret 2023 af helbredsmaessige årsager. Har desuden siddet i regionsrådet i Nordjylland.

Kilder: TV2 Nordjylland og Fagbladet 3F

Gode aftaler omkring kaffebordet

Vagn Korshøj har i over 40 år været fagligt aktiv i det vestjyske, og siden 2004 har han været faglig sekretær i 3F Ringkøbing-Skjern. Her kæmper han medlemmernes sag i et grønt landskab, der mest består af stædige landmænd og en enorm mejerikoncern.

■ TEKST OG FOTO MORTEN HERLEV

Vagn Korshøj kender de vestjyske mejerier i Ringkøbing-Skjern Kommune ud og ind. Allerede som 17-årig blev han ansat som ferieafløser på Arla Foods i Videbæk, og så blev han ellers hængende på mejeriet i hele 27 år.

"Jeg må have været den ferieafløser, de har haft længst," siger han med et glimt i øjet, da han tager imod GRØNT's udsendte til en kop kaffe på kontoret i Ringkøbing-Skjern.

Ferietjansen blev senere vekslet til en tjans som først tillidsrepræsentant og derefter arbejdsmiljørepræsentant. Her var han blandt andet med til at indføre de første arbejdspladsvurderinger i den store mejerikoncern. Sidenhen blev han fællestillidsrepræsentant.

Godt samarbejde med tillidsvalgte

At de mange tillidshverv blev tildelt Vagn Korshøj, var ikke helt tilfældigt, for "jeg var sådan én, der ikke holdt min mund, hvis der var noget galt," fortæller han – og sådan er det stadigvæk. I dag har han bare skiftet mejeriet ud med 3F, så det nu er medlemmer frem for kollegaer, han kæmper for. Men udgangspunktet er det samme. Vagn er altid klar til at hjælpe:

"For mig er det vigtigste, at vi hjælper vores medlemmer med det problem, de nu måtte have. Om vi så henter 700 kroner hjem eller flere tusinde i en sag, er ikke det vigtigste."

Med over 400 grønne medlemmer på de vestjyske mejerier, fylder hans tidligere arbejdsgiver, Arla, stadig meget i arbejdsdagen. Heldigvis er samarbejdet med de tillidsvalgte fra 3F, og den anden rigtige fagforening i mejeribranchen, Fødevarer-

forbundet NNF, rigtig godt. Derfor bliver mange problemer løst, inden de går i hårdknude.

"Når der opstår en sag på et af mejerierne, så snakker jeg tit sammen med NNF's konsulenter om, hvordan vi skal gribe den an. Vi laver jo også lokalaftaler sammen, og vi arbejder i det hele taget sammen frem for at slås," siger Vagn Korshøj.

Nye tider i mejeribranchen

Som nævnt er samarbejdet med Arla heldigvis glimrende, for det er en kæmpe stor aktør i 3F Ringkøbing-Skjern. Men Vagn kan også godt fornemme, at mejerikoncernen har ændret sig med årene.

"Før i tiden kunne man bare kigge forbi. Nu skal man jo igennem en masse sikkerhedsprocedurer derude på grund af hygiejnen. Det gør det lidt sværere med de uformelle snakke. Men jeg får nu altid lov til at komme ind, hvis jeg beder om det."

For nogle år siden skiftede Arla over til Dansk Industri, og det har fået betydning for overenskomstforhandlingerne, hvor Vagn Korshøj sidder med i forhandlingsudvalget. Flytningen til Dansk Industri betyder nemlig, at overenskomstforhandlingerne nu er mere låste, fordi de retter sig efter de store overenskomster.

"Det er jo ikke Vagn, æ er sur på"

Sammen med Arla så fylder landbruget meget i 3F Ringkøbing-Skjerns dækningsområde. Det betyder, at Vagn også må håndtere en del landmænd, som har medlemmer ansat. Og landmænd er en lidt speciel størrelse indimellem, medgiver Vagn.

"Jeg foretrækker altid at finde løsninger med arbejdsgivere uden at skulle trække dem igennem det store system. Det gælder især landmændene. De er deres egen herre, og de vil gerne have løst problemerne over en kop kaffe ved køkkenbordet.

Vagn husker en del spøjse episoder under landbrugsbesøg. En enkelt gang blev han for eksempel presset op mod en væg og truet. Men for det meste ender besøgene godt, selvom landmanden og Vagn ikke er enige om alt.

"Jeg kan huske engang, hvor jeg var ude på besøg på en gård, og vi havde løst problemet. Så sagde landmanden til sin kone: Mor, nu kan du kan godt gå ud og sætte kaffe over. Det er jo ik Vagn, æ er sur på. Det er systemet."

"En god arbejdsdag er når jeg har hjulpet et medlem, og medlemmet går glad fra kontoret. Der findes også dårlige dage, hvor en sag ikke lige får det udfald, som var ønskelig. Men så er det jo godt med gode kollegaer, som har en god humor", siger Vagn Korshøj

Lasse Drastrup Nielsen håber, at årets vintertjeneste i Syddjurs Kommune kommer til at glide bedre end sidste år.

Nøgleord om vintertjeneste

Rådighed for udkald

Den ansatte stiller sig til rådighed for udkald til arbejde med snerydning og glatførebekæmpelse. Dog har den ansatte ret til at takke nej til udkald.

Rådighedsvagt

Den ansatte står til fuld rådighed i en aftalt periode til arbejde med snerydning og glatførebekæmpelse. Den ansatte skal rykke ud til alle udkald i perioden.

Fridøgn

Arbejds miljøloven gælder også ved vintertjeneste. Det vil sige, at man skal holde et fridøgn efter seks arbejdsdage.

Hviletid

Hviletidsbestemmelserne gælder ved vintertjeneste. Det vil sige, at man skal holde mindst 11 timers hvil efter en vagt, inden man påbegynder en ny vagt.

Snerydningen må ikke ende på glatis

15. oktober starter sæsonen for vintertjeneste rundt omkring i landets kommuner. I Syddjurs Kommune håber tillidsrepræsentant Lasse Drastrup Nielsen på en sæson, der bliver bedre end sidste år.

■ TEKST OG FOTO MORTEN HERLEV

Hver vinter stiller mange kommunale gartnere og servicefolk sig til rådighed, når der skal skovles sne og glatførebekæmpes på de kommunale veje. Det gælder også i Syddjurs Kommune. Men sidste år gik det ikke helt glat med vintertjenesten ifølge tillidsrepræsentant Lasse Drastrup Nielsen:

"Vi oplevede desværre, at flere gik ned med stress og blev sygemeldt – simpelt hen fordi, de tog for stort et ansvar på sig. Jeg hørte kollegaer fortælle, at de om aftenen lige tjekkede, om der var rim på græsset, og hvis der var, så stod de op

klokken 4 og satte kaffe over, så de var klar til at rykke ud tidligt om morgenen. Sådan noget bliver man syg af stress af på sigt," siger han.

Lange perioder med sne giver pres

Hos ledelsen i Vej- og Ejendomsservice i Syddjurs Kommune har afdelingsleder Bo Erik Worsøe ikke et helt så dystert billede af sidste års vintertjeneste. Generelt blev opgaverne løst, vurderer han i en mail til GRØNT. Men han tilkendegiver også, at der kan have været pres på i længere perioder med sne, hvor der samtidig skulle tages højde for fridøgn,

sygdom, ferie og andet, der betyder færre medarbejdere.

"Der kan have været enkelte perioder, hvor klasse III veje er blevet rykket, og at det efterfølgende ikke har været nødvendig at køre disse, idet vejrforholdene efterfølgende har ændret sig. I vinterregulativet fremgår det, at klasse III veje udføres i dagtimerne, og indsatsen igangsættes, når opgaverne på klasse I til II veje tillader det. Vi havde desuden få længerevarende sygemeldinger ud af vores samlede vinterberedskab på ca. 42 mand, og vi havde en enkelt weekend, hvor vi var særligt udfor-

dret. Her meldte mange ind, at de ikke kunne køre. I det tilfælde trak vi på private leverandører, ligesom vi omlagde ruter for at dække behovet."

OK at trykke 9

En af de ting, der gav ekstra tryk på bemanningen, var, at medarbejderne sidste år blev enige om, at retten til det ugentlige fridøgn skulle overholdes. Både for at passe på sig selv og for at undgå at skabe farlige situationer på vejene.

"Vi fik en god snak om konsekvenserne ved ikke at få hvil. Det kan føre til sygdomme, og samtidig kan det jo være farligt og i værste fald føre til ulykker eller materielle skader, hvis man kører uden at være helt klar."

Samtidig satte Lasse Drastrup Nielsen og kollegaerne mere fokus på, at det er okay at "trykke 9", når der kommer et udkald. Når man trykker 9, siger man nej til opgaven, og den ryger videre.

De to tiltag skulle beskytte den enkelte medarbejder mod at blive for stresset. Men på samme tid var tiltagene også med til at lægge pres på hele opgaven med at løse vintertjenesten, vurderer Lasse Drastrup Nielsen.

"Vi oplevede, at hvis der bare var et par stykker, der trykkede 9, så væltede læsset. Der var dage, hvor nogle ruter endte med ikke at blive kørt."

Ledelsen: Bemanning nok til årets vintertjeneste

Lasse Drasted Nielsen understreger, at den enkelte medarbejder har et ansvar for at passe på sig selv. Men han mener samtidig, at ledelsen i sidste ende har det overordnede ansvar for, at vintertjenesten fungerer optimalt. Her er afdelingsleder Bo Erik Worsøe enig:

"Det er ledelsen, som har ansvaret for at sikre retten til fridøgn og køre/hviletidsbestemmelser i samarbejde med medarbej-

derne, og ledelsen vil fremadrettet være mere opmærksom på at sikre retten til at afholde et ugentligt fridøgn"

Bo Erik Worsøe pointerer, at der er en løbende dialog med medarbejderne for at få tilrettelagt vintertjenesten bedst muligt, og han vurderer, at der er bemanning nok klar til årets vintertjeneste:

"Der er nok bemanning til, at en mindre gruppe melder afbud og der tages hensyn til, at medarbejderne skal kunne afholde ferier og sygedage. Når bemanningen er særligt presset, inddrager vi private leverandører og omlægger ruter. Driften af vores vintertjeneste er en del af den kritiske infrastruktur, som mange borgere er afhængige af. Vi er derfor meget tilfredse med den store fleksibilitet, som medarbejderne viser, for at vi kan få vintertjenesten til at fungere."

Bliv klar til enhver udfordring

Husqvarna professionelle batteriprodukter

Sortimentet af professionelle batteriprodukter leverer al den kraft og effektivitet, du har brug for til krævende, professionel pleje af grønne områder eller træer. Lavt støjniveau, ingen CO2-emission under betjening, ingen os – og fremragende resultater.

Husqvarna

Camilla baner vejen for mere bæredygtighed

Der er både godt og skidt at sige om nye tiltag for mere bæredygtigt gartnerarbejde. Men nogen skal afprøve nye redskaber og metoder, mener Camilla Dybelund, der arbejder hos OKNygaard og desuden er med i Den Grønne Klub i 3F BJMF.

■ TEKST OG FOTO MAIBRIT JÜRS

- Nogle gange bander jeg lidt over tingene, men vi er nødt til at starte et sted for at skabe en udvikling. Det er jo den vej, vi skal, siger Camilla Dybelund.

Den 32-årige anlægsgartner sætter sin lærling i gang med et lugejern, så der kan se pænt ud under buskene i Herlev Kommune. Så begynder hun at hive maskiner ud af sin el-bil.

Hun er ansat hos anlægsfirmaet OKNygaard, der netop har genvundet driftskontrakten med Herlev Kommune, fordi virksomheden har fokus på bæredygtighed. Det betyder i praksis, at man lader flere arealer stå urørt det meste af året og så har man skiftet alle benzindrevne maskiner ud med eldrevne.

– Den her kanttrimmer vejer meget mindre end den gamle benzindrevne. Den larmer heller ikke så meget, siger Camilla og klikker batteriet på maskinen.

Fordele og ulemper

Der er både fordele og ulemper ved at omlægge til bæredygtige arbejdsmetoder. For Camilla betyder omlæggingerne nye arbejdsgange. For eksempel skal hun forbi

standpladsen og sætte sin enorme powerbank til opladning, og bilen skal også lades op. Men det har hun nu hurtigt vænnet sig til.

– Det er klart, at der er en periode med tilvænnning og tilpasning, men det handler jo bare om at omstrukturere sin arbejdsdag en smule. Værre er det heller ikke, siger hun.

Den største ulempe er den nye el-plæneklipper. Den er så tung, at hun har været nødt til at få en rampe på bilen for at få den op og ned. Den er heller ikke for god at køre med, når jorden er blød. Til gengæld larmer den ikke.

– Før kunne man ikke starte med at klippe græs før klokken 7:00 på grund af støjen, siger Camilla.

Nu kan hun fyre op under plæneklipperen, så snart hun møder klokken 5:45, så på det punkt er det blevet nemmere.

– Det er den bedste el-plæneklipper på markedet indtil videre, så vi må få det til at fungere, indtil der kommer en lettere model. Der er fordele og ulemper, men alt i alt synes jeg, det er positivt, siger hun.

Spændende at gå foran

Camilla og hendes kolleger er foregangs-mænd, når det handler om at bruge el-maskiner i faget. De skal prøve tingene af og finde løsninger, og det er fedt at være en del af, synes Camilla. Som bestyrelsesmedlem i de private grønne gartneres klub og skuemester for 3F er hun lidt af en ildsjæl, der brænder for at skabe positiv udvikling.

– Jeg synes, det er spændende at gå foran i udviklingen mod mere bæredygtige og klimavenlige arbejdsmetoder, og selvom min plæneklipper er blevet dobbelt så tung, er de andre maskiner blevet en hel del lettere. Det er også rart at slippe for osen og støjen fra de benzindrevne maskiner, siger hun.

Hun melder løbende tilbage til sin teamleder, så der bliver fulgt op på, hvad der virker og hvad der ikke gør.

– Vi skal navigere i, hvad der giver mening. Det handler om at finde balancen og blive klogere på, hvad der fungerer. Markedet kan ikke altid følge med, men jeg synes, det er fedt, at vi gør hvad vi kan.

OK24: Krav giver indflydelse

Overenskomstforhandlinger kan virke som noget fjernt og højtravende. Men ved at sende krav ind til 3F har alle medlemmer indflydelse på, hvordan overenskomsterne kommer til at se ud. GRØNT var med i maskinrummet, da forhandlingsudvalget diskuterede de specielle krav.

■ TEKST OG FOTO MAIBRIT JÜRS

Der diskuteres koncentreret, da hvert enkelt krav vendes af forhandlingsudvalgets medlemmer en tidlig efterårsdag i 3F's forbundshus i København. I dag er det de specielle krav fra de offentlige grønne medlemmer, der diskuteres. Her har blandt andre landbrugsarbejdere, gartneriarbejdere, gartnere og forsøgsmedarbejdere i staten sendt krav ind. Det er krav, som de gerne vil have, at 3F kæmper for ved de kommende overenskomstforhandlinger i 2024.

– Det er ved at sende krav ind, at medlemmerne bedst kan få indflydelse på deres overenskomst, og det er de heldigvis rigtig gode til at benytte sig af, siger Claus Lund. Han er til dagligt krematoriemedarbejder i Kolding, TR og har været med i forhandlingsudvalget i 15 år.

Løn, arbejdstid og uddannelse

Foran Claus og de andre medlemmer af forhandlingsudvalget ligger bunker af papir. Der er samlet hele ni sider fyldt med krav fra medlemmerne, som skal diskuteres, prioriteres og samles i det dokument, som arbejdsgiverne skal have den 14. december.

– Vi har fået rigtig mange krav fra medlemmerne og det er positivt, siger Claus.

Hvad kravene specifikt indeholder er indtil videre fortroligt, men løn, arbejdstid og

uddannelse er sædvanligvis det, der fylder mest.

– Det er overordnet set den samme type krav, vi har med hver gang. Nogle krav har vi haft med i rigtig mange år. Det er krav, som vi vil blive ved at have med, indtil det lykkes at få dem gennemført.

En god sammensætning

Forhandlingsudvalget er sammensat af otte tillidsrepræsentanter og ansatte fra afdelingerne. Alle er valgt, fordi de har den nødvendige viden om både det faglige arbejde men også om, hvordan tingene fungerer ude på arbejdspladserne.

– Jeg kan godt lide, at vi både er tillidsrepræsentanter og repræsentanter fra nogle af afdelingerne i udvalget. En god blandet sammensætning giver forskellige perspektiver på tingene, siger Claus.

Det samme mener Jani Kær. Hun er dyrepasser på Aarhus Universitet, har været TR i fire år og med i forhandlingsudvalget for første gang.

– Dyrepasserne er jo en lille nichegruppe og vi kan ikke sammenlignes med gartnerre og kirkegårdsansatte. Derfor er jeg glad for at jeg blev spurgt, om jeg ville deltage i

arbejdet, for så er vi mere bredt repræsenteret, siger hun.

Specielle og generelle krav

Specielle krav

De krav, som 3F forhandler alene på vegne af de specifikke faggrupper. Det kan for eksempel være grundløn, pension eller arbejdstid. De specielle krav udvælges af hvert enkelt forhandlingsudvalg og samles i et papir, der skal fremsættes for arbejdsgiverrepræsentanterne.

Generelle krav

De fælles krav, der forhandles gennem et forhandlingsfællesskab, hvor flere fagforeninger går sammen om at forhandle vilkår for alle deres medlemmer. Det kan være lønstigninger, ret til ferie og barsel for alle på et område. De generelle krav forhandles af formændene for Forhandlingsfællesskabet.

Kun i en rigtig fagforening

Inddragelse af medlemmernes krav er et af de punkter, hvor rigtige fagforeninger adskiller sig fra de gule. Der foregår et stort benarbejde op til indleveringen af krav ude i afdelingerne og på regionale møder, og det sker kun i 3F og de andre rigtige fagforeninger.

– Det er her, man virkelig ser forskellen mellem en rigtig fagforening og en gul fagforening, siger Lone Birkedal, konsulent i den offentlige gruppe.

Jani Kær, der til daglig er dyrepasser og TR på Aarhus Universitet, er med i forhandlingsudvalget for første gang.

Claus Lund har været medlem af forhandlingsudvalget i 15 år og synes det er spændende at være med i maskinrummet.

Jens dyrker kongefamiliens kålhoveder

Gartner Jens Hansen arbejder i Den Kongelige Køkkenhave i Gråsten. Her sørger han for, at kongehuset får frisk frugt og grønt hver sommer – og at der er noget at se på for havens mange besøgende.

■ TEKST OG FOTO MORTEN HERLEV

Intet ser ud til at være overladt til tilfældighederne i Den Kongelige Køkkenhave i Gråsten. Symmetrisk anlagte parceller af planter fordeler sig sirligt ned igennem den 7500 kvadratmeter store have, og hver firkant strutter af frodigt liv.

Jens Hansen skuer tilfreds ud over køkkenhaven. På dette tidspunkt af året er der tid til at trække vejret igen efter nogle travle forårsmåneder, hvor der er blevet plantet, sået, pottet op og sat stiklinger.

"Det er altid et stressende forår, men nu er det 3. sæson, vi kører haven, så jeg synes efterhånden, der er kommet styr på den. Jeg er egentlig ikke sådan en hygge-nygge-gartner, så jeg har lige skullet vænne mig til, at alting skal stilles pænt op. Jeg havde heller aldrig sat en stikling, før jeg kom hertil," fortæller Jens Hansen.

Privilegerede arbejdsopgaver

Som eneste fastansatte gartner i haven har han det daglige ansvar for, at havens

cirka 5000 planter vokser, som de skal. Ved sin side har han to sæsonansatte medhjælpere. Derudover har han et varierende antal frivillige fra foreningen Gråsten Slots- og Køkkenhaves Venner samt borgere i beskyttet beskæftigelse via socialpsykiatrien i Sønderborg Kommune. Men de overordnede tanker om udviklingen af haven står han i høj grad for:

"Det er til tider stressende, men jeg synes, jeg er meget privilegeret. Jeg er jo med til at sætte mit præg på haven, og jeg bestemmer, hvilke planter og grøntsager, der skal i bedene. Jeg vil tro, at jeg har de næste otte års sædskifte oppe i hovedet. Man kan jo lægge planer forever for hvert tern. Samtidig er det fedt at skulle skabe noget ud af ingenting hvert år. Så kan man gå og se, hvordan det hele gror," siger han.

Leverer til kongefamilien

Den Kongelige Køkkenhave åbnede for offentligheden i 2020. Siden da har tusindvis af besøgende kigget forbi haven. For ek-

sempel nåede besøgstallet op på 70.000 i 2022.

Jens Hansen medgiver, at det er med lidt blandede følelser, han tager imod gæsterne, når haven åbner omkring 1. maj.

"Man skal lige vænne sig til, at der pludselig står nogen bag din ryg og kigger på dig, når du arbejder. Og jeg bruger utrolig meget tid på at svare på spørgsmål. Men det er også hyggeligt nok – især hvis de har nogle faglige spørgsmål."

Et af de spørgsmål, Jens Hansen ofte får, er, om havens afgrøder bliver spist på slottet, når kongefamilien er på visit hver sommer. Her er svaret ja. Haven forsyner kongefamilien 100 procent med afgrøder som salat, kål og gulerødder. Dertil kommer en lang række mere eksotiske frugter og grøntsager i mindre skala. Eksempelvis abrikoser, 22 slags tomater, meloner og chili. Derudover bliver der også lavet blomsterbuketter til slottet.

"Vi justerer hvert år med kokkene, hvilke afgrøder der skal være. Så haven er fuld af forskellige grøntsager, som kongefamilien skal bruge. Det går de meget op i," fortæller Jens Hansen.

Derudover fungerer en del af grøntsagerne som "show-room-planter", så der er noget at se på for havens besøgende. De fleste af disse afgrøder bliver solgt til det årlige høstmarked i september.

Jens Hansen har det daglige ansvar for, at Den Kongelige Køkkenhaves afgrøder vokser, som de skal

Pool til prinserne og prinsesserne

Udover de faste opgaver i køkkenhaven indgår Jens Hansen og de øvrige ansatte i det, der bliver kaldt hofservice. Betegnelsen dækker over de mange forskellige praktiske opgaver, der dukker op i forbindelse med kongefamiliens seks uger lange sommervisit. Leveringen af grøntsager er en del af hofservicen, men serviceydelserne kan også være knap så grønfinerede opgaver:

"Vi hjælper generelt med at gøre klar, til kongefamilien kommer – først Kronprins Frederik og familien og så Dronningen. Så renser vi pool, tager trampoliner frem og stiller andre ting og sager frem."

Når først kongefamilien er ankommet, har Jens og kollegaerne ikke så meget med dem at gøre.

"Men de hilser da altid pænt, når man støder på dem."

Den Kongelige Køkkenhave

Den Kongelige Køkkenhave åbnede for offentligheden i 2020. Der er gratis adgang til haven, som er åben mellem maj og september. I 2022 rundede besøgstallet 70.000. Haven ligger nogle få meter fra Gråsten Slot.

Hvert tern i haven byder på nye afgrøder. Det hele er dyrket økologisk, selvom det måske ser lidt kontrolleret ud. Bagerst i haven er der dog plads til et mere vildt udtryk, hvor græsset får lov til at gro. Her er der også planlagt både kvashegn og stendyrger til småkravl i 2024.

I drivhusene vokser de mere eksotiske planter som auberginer, peber og vindruer.

Læs mere på kongeligeslotte.dk

"Den Kongelige Køkkenhave er et fedt sted at være, hvis du har lyst til at lave vilde ting. Vi har en masse forskellige kulturer i haven på én gang. Det er helt ned til 16 af dén der grøntsag og 19 af den dér grøntsag," fortæller Jens Hansen, der har arbejdet som gartner ved Gråsten Slot siden 2017.

Gør din arbejdsdag bedre

Husqvarna 500-serie motorsave

Husqvarna har professionelle kædesave til enhver udfordring. Fra præcisionsskæring i trætoppene til de mest krævende fældningsopgaver. Med en imponerende let manøvredegtighed og knivskarpe kæder, er de designet til en arbejdsdag skoven.

Flot medaljehøst i Gdansk

I september var den polske by Gdansk vært ved årets EuroSkills, hvor dygtige elever fra de forskellige landes erhvervsuddannelser dystet mod hinanden.

Det blev samlet set en historisk flot medaljehøst for de danske talenter med fem sølvmedaljer og tre bronzemedaljer. Derudover blev der uddelt seks udmærkelsesmedaljer, de såkaldte Medallions for Excellence, for særligt godt arbejde. En af disse gik til anlægsgartner eleverne Anton Snedker og Casper Dam Mogensen. Stort tillykke herfra!

FOTOGRAF: LASSE SKOV

Anton Snedker og Casper Dam Mogensen til EuroSkills i Gdansk.

Anja Andrup er ny forhandlingssekretær

3F's forhandlingssekretær Flemming Grønsund er valgt som ny næstformand for Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH). Derfor har Den Grønne Gruppe været på udkig efter en ny forhandlingssekretær – og valget er faldet på Anja Andrup. Hun kommer fra en stilling som faglig sekretær i 3F BJMF og er naturligvis glad for, at Den Grønne Gruppe enstemmigt har peget på hende som Flemming Grønsunds afløser. Hun kender allerede en del til Flemmings arbejde, da hun har været involveret i flere sager inden for anlægsgartnerområdet, og nu ser hun frem til at fortsætte det gode arbejde med overenskomsterne:

"Jeg glæder mig allermost til at se, hvordan vi kan udvikle vores grønne overenskomster i samarbejde med de tilknyttede. Jeg glæder mig også til at dele erfaringer med nogle kompetente forhandlingssekretærer og de gode medarbejdere, som er ansat i Den Grønne Gruppe. Det handler om fællesskab, ligegyldigt hvor man befinder sig i 3F's organisation," siger Anja Andrup. Anja starter officielt i sin nye stilling den 1. december.

EFTERUDDANNELSE MED LØN

Er din virksomhed dækket af overenskomst på GLS-A/3F området kan du efteruddanne dig med løn, og virksomheden kan søge refusion.

Tag en snak med din arbejdsgiver eller Den Grønne Konsulenttjeneste.

Læs mere på

dgkt.dk

Få hjælp til kompetenceudvikling hos vores fælles uddannelseskonsulent Lotte Julin Bock på 8740 3412.

DEN GRØNNE KONSULENT TJENESTE

Efteruddannelse

Anlægsgartner og greenkeeper

Anlægsgartner kompetencefonden giver dig mulighed for at komme på det kursus, du brænder for, i arbejdstiden – og med fuld løn.

2023

Tag på kursus i arbejdstiden med fuld løn!

Danske Anlægsgartnere

3F
Den Grønne Gruppe

Farvel og tak. Torsdag den 31. august takkede Thomas Møller af efter 38 års tro fagforeningstjeneste i 3F Aarhus Rymarken. Han fortsætter dog som ansvarshavende redaktør på GRØNT frem til næste generalforsamling, som bliver afholdt i 1. kvartal 2024.

Fratrædelsesreception for Peter Kaae Holm

Gruppeformand for Den Grønne Gruppe i 3F, Peter Kaae Holm, har valgt af fratræde sin stilling med udgangen af oktober efter seks år som formand for gruppen og mere end 30 år som faglig tillidsmand. I den forbindelse bliver der afholdt en fratrædelsesreception. Den foregår i Forbundshuset, Kampmannsgade 4, mandag den 30. oktober fra klokken 13-15.

Årsmøde for dyrepassere

Fredag den 17. november er alle dyrepassere inviteret til årsmøde. Her bliver dyrepasserne fodret med forskellige faglige oplæg, ligesom der vil være gode muligheder for netværk, faglig sparring og rendyrket hygge.

Der vil blandt andet være oplæg om arbejdsskader og arbejdet med forsøgsdyr, og så sætter psykolog Jens Einar Jansen fokus på begrebet omsorgstræthed, som kan ramme alle, der arbejder professionelt med at give andre væsener omsorg.

Årsmødet foregår på Langsøhus i Silkeborg fra fredag den 17. november klokken 12 og 24 timer frem. Find FIU-nummeret i aktivitetskalenderen på bagsiden af dette nummer af GRØNT.

**Valtra-traktorer og redskaber
til den grønne sektor
- tilpasset dine krav og behov**

*STORT udvalg af
Valtra-traktorer,
effektive redskaber,
kraner, og vogne.*

*Ring for en
uforpligtende snak*

Valtec Gravens
Bramdrupvej 33
6040 Egtved
Tlf. 75 55 42 66

Valtec Skanderborg
Låsbyvej 5-7
8660 Skanderborg
Tlf. 86 52 11 33

Valtec Varde
Navervej 8
6800 Varde
Tlf. 75 22 14 88

www.valtec.dk

AKTIVITETSKALENDER 2023 - 2024 / Den Grønne Gruppe

Navn	Dato	Sted	Tilmelding Skal ske gennem den lokale 3F afdeling
GRUNDUDDANNELSER (MODUL 1 OG 2) I 2023/2024:			
Grøn Gruppe	27. nov. – 1. dec (M1) + 15. – 19. januar 2024 (M2)	Langsøhus	FIU: 1156-23-00-02 + 1256-24-00-02
	19. – 23. februar (M1) + 18. – 22. marts 2024 (M2)	Smålandshavet	FIU: 1156-24-00-01 + 1256-24-00-01
Offentlige område	11. – 15. september (M1) + 9. – 13. oktober (M2)	Langsøhus	FIU: 1154-23-00-05 + 1254-23-00-05
Kommune og regioner	13. – 17. november (M1) + 11.-15. december (M2)	Smålandshavet	FIU: 1154-23-00-06 + 1254-23-00-06
ØVRIGE KURSER OG AKTIVITETER			
Overenskomstkursus for afdelingsansatte	6. – 7. november 2023	Fuglsangcentret	FIU: 1999-23-00-20
Grønt LUU-topmøde	9. november 2023	3F Odense GOPS	FIU: 2034-23-00-03
Dyrepassernes årsmøde	17. – 18. november 2023	Langsøhus	FIU: 2028-23-00-01
Skovarbejdernes julekonference	4. – 5. december	Langsøhus	FIU: 2023-23-00-14
Overenskomstkursus for Danish Agro	17. – 18. januar 2024	Laugesens Have	FIU: 2034-24-00-01
Overenskomstkursus for jord- og skovbrug samt gartnere på GLS-A området	5. – 6. februar 2024	Laugesens Have	FIU: 2034-24-00-02
Den Grønne Gruppens Netværkskonference	2. – 3. april 2024	Langsøhus	FIU: 2034-24-00-04
Fælles overenskomstkonference for DAG, BL, DI II	8. – 10. april 2024	Rørvig Centret	FIU: 2034-24-00-05
Overenskomstkonference for kartoffelmelsfabrikker	14. – 15. maj 2024	3F Aalborg	FIU: 2034-24-00-06

* Kurset er fuldttegnet

Husk at sende emner til aktivitetsskalendarer til morten.herlev@3f.dk

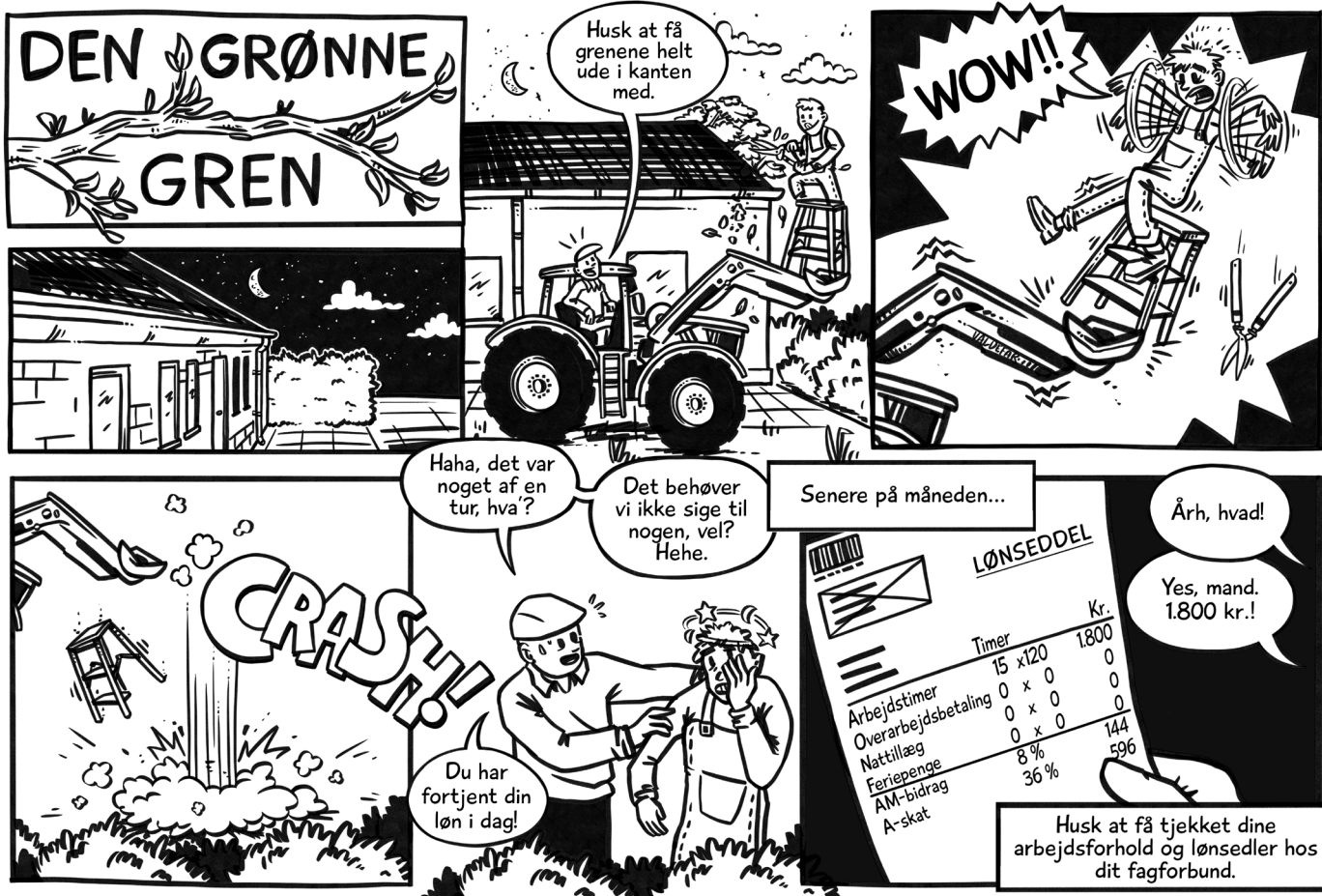

ILLUSTRATION: VALDEFAR

GRØNT – Magasinet for anlægsgartnere / blomsterbindere / groundsman / dyrepassere / lærlinge og elever / frilandsgartnere / gartneriarbejdere / landarbejdere / greenkeepere / agro-industrien / dyreassistenter / maskinførere / planteskollegartnere / servicegartnere / skovarbejdere / væksthushavsgartnere / kirkegårdsansatte / grønne gårdmænd / jordbrugsteknologer / offentligt ansatte gartnere / mejeriarbejdere og mejerichauffører